

OBSAH

Část první

BIOLOGICKÝ HORIZONT UDÁLOSTÍ	11
1 Biologie – věda o živém.	13
1.1 Věda jako historicky nedávný epistemologický systém	15
Od hodináře k hodinářům	16
Dvě tváře matematiky	18
<i>Deus ex/et machina</i>	19
Heuréka: mechanicismus jako heuristika	20
1.2 Biologie v kontextu novověké vědy	22
Biologie jako objektivní věda	22
Život jako objektivní kategorie	23
Proč je nutné definovat život: otázka původu	25
Biologie jako specifická věda operující s významem	27
Problém determinismu – důsledky pro koncept evoluce ...	28
<i>Constraints, trade off</i> a optimalizace modelů	31
2 Evoluce: Vlajková loď biologie	35
2.1 Stručná historie času: evoluce včera a dnes	38
Evoluce před Darwinem	38
Darwin a nová syntéza	41
Genocentrismus sobeckého genu	43
Pluralitní přístupy posledních desetiletí	44
2.2 <i>Hic sunt bacteria</i> : evoluce dnes a zítra	50
Historická organizace živého	50
Biologická systematika a taxonomie	52
Hierarchie sítě namísto stromu: horizontální přenos genů ...	55

3	Biologický horizont událostí: kam už světlo nedosvítí	59
3.1	Proč se v biologii zajímat o horizont událostí?	61
	Evoluce jako filosofický problém	61
3.2	Co přesně křiví prostoročas biologické „skutečnosti“?	64
	Selektivita	64
	Trivializace	65
	Aktualizovanost	66
	Část druhá	
	SYMBIOTICKÉ INTERAKCE:	
	TEMNÁ HMOTA BIOLOGIE	69
4	Symbióza jako biologický fenomén	71
4.1	Definice	73
	Symbióza díky lišejníkům	73
	V hlavní roli mikroorganismy	74
	Sledovanost: nízká...	75
4.2	Význam	77
	... ale nikoli nulová	77
	Teorie sériové endosymbiózy: vzkříšení symbiózy	78
	Symbióza a symbiogeneze: všude kolem nás	80
4.3	Symbióza jakožto vztah, interakce	84
	Biologie: věda o interakcích	84
	Fenomén symbiózy jako obecný model interakcí	85
5	Jazyková metafora živého	89
5.1	Metafora, analogie a model – co je smyslem metafory? . . .	91
	Metafora	91
	Analogie a model	93
5.2	Jazyková metafora v biologii	95
	Definice jazyka	96
	Formální jazyky a jejich metaforické používání v biologii . . .	98
	Formální jazyk jako specifický případ jazyka přirozeného . . .	99

Rozdíl mezi textem a kódem	102
<i>Qui bono?</i>	104
6 Symbiotické interakce: Temná hmota biologie	107
O krůček blíž	109
Třináctá komnata dokořán	112
Citovaná literatura	117